

Test Booklet Code & Serial No.

प्रश्नपत्रिका कोड व क्रमांक

Paper-II

PSYCHOLOGY

D

Signature and Name of Invigilator

Seat No.

--	--	--	--	--	--

1. (Signature) .....

(In figures as in Admit Card)

(Name) .....

Seat No. ....

(In words)

2. (Signature) .....

(Name) .....

OMR Sheet No.

--	--	--	--	--	--

(To be filled by the Candidate)

JUN - 13220

Time Allowed : 2 Hours]

[Maximum Marks : 200

Number of Pages in this Booklet : 44

Number of Questions in this Booklet : 100

Instructions for the Candidates

- Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
- This paper consists of **100** objective type questions. Each question will carry *two* marks. *All* questions of Paper II will be compulsory. At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
  - To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
  - Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.
  - After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
- Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.

Example : where (C) is the correct response.

(A)	(B)	(C)	(D)
------------	------------	------------	------------
- Your responses to the items are to be indicated in the **OMR Sheet given inside the Booklet only**. If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
- Read instructions given inside carefully.
- Rough Work is to be done at the end of this booklet.
- If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
- You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
- Use only Blue/Black Ball point pen.
- Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.
- There is no negative marking for incorrect answers.

विद्यार्थ्यासाठी महत्वाच्या सूचना

- परिक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
- सदर प्रश्नपत्रिकेत **100** बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास **दोन** गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील **सर्व** प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
- परीक्षा सुरू झाल्यावर विद्यार्थ्याला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनीटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून पहाव्यात.
  - प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्विकारू नये.
  - पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून पहावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चुकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळही वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.
  - वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पाहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
- प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळा/निळा करावा.

उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.

(A)	(B)	(C)	(D)
------------	------------	------------	------------
- या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे **ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत**. इतर ठिकाणी लिहिलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
- आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
- प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोन्या पानावरच कच्चे काम करावे.
- जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणा व्यतिरिक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खूण केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमार्गाचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्याला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
- परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्याने मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापि, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
- फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा.
- कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.
- चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.

JUN - 13220/II—D

Psychology
Paper II
मानसशास्त्र
प्रश्नपत्रिका II

Time Allowed : 120 Minutes]

[Maximum Marks : 200

Note : This Paper contains **Hundred (100)** multiple choice questions. Each question carrying **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेमध्ये एकूण **शंभर (100)** बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला **दोन (2)** गुण आहेत. **सर्व** प्रश्न सोडवा.

1. Which among the following is <i>not</i> a barrier in effective communication ?	1. परिणामी संप्रेषणात ह्यापैकी कोणता अडथळा आणत नाही ?
(A) Competing stimulus	(A) स्पर्धात्मक उद्दीपक
(B) Snap reactions	(B) जलद प्रतिक्रिया
(C) Correctness	(C) योग्यता
(D) Group identification	(D) गट तादात्म्यकरण
2. HIV treatment at early stage is	2. प्राथमिक अवस्थेमध्ये एचआयव्ही उपचार पद्धती ही ..... आहे.
(A) ART	(A) एआरटी
(B) VRT	(B) व्हीआरटी
(C) HRT	(C) एचआरटी
(D) TRT	(D) टीआरटी

3. Which of the following alternatives is true for the statements of 'Assertion' and 'Reasoning' ?

Assertion (A) : In a folie à deux, separating the secondary case from the primary can lead to symptom reduction in the secondary.

Reason (R) : Folie à deux is a mental illness shared by two persons, of which one is "dominant" and symptomatic.

Codes :

- (A) (A) and (R) both are true and (R) is the correct explanation for (A)
 (B) (A) and (R) both are true but (R) is not the correct explanation for (A)
 (C) (A) is true but (R) is false
 (D) (A) is false but (R) is true
4. What is the meaning of "Tasawwuf" ?
 (A) Priesthood
 (B) Islamism
 (C) Suffism
 (D) Humanism
5. In a research elimination of alternative causes is an essential feature. This elimination is achieved only through ..... method.
 (A) Experimental
 (B) Quasi experimental
 (C) Exploratory
 (D) Correlational

3. 'विधान' आणि 'कारणाच्या' विधानासाठी खालीलपैकी कोणता पर्याय सत्य आहे ?

विधान (A) : 'फोली आ ड' ह्या विकृतीत, दुय्यम व्यक्तीला प्राथमिक रुग्णापासून विलग केल्यास, दुय्यम व्यक्तीची चिन्हे लोप पावतात.

कारण (R) : 'फोली आ ड' हा मानसिक आजार दोन व्यक्तींना एकाच वेळी जडतो, ज्यापैकी एक प्रभावी असते व जिच्यात चिन्हे दिसतात.

संकेतांक :

- (A) (A) आणि (R) दोन्हीही सत्य आहेत आणि (R) हे (A) अचूक स्पष्टीकरण आहे
 (B) (A) आणि (R) दोन्हीही सत्य आहेत परंतु (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही
 (C) (A) हे सत्य आहे परंतु (R) हे असत्य आहे
 (D) (A) हे असत्य आहे परंतु (R) हे सत्य आहे
4. तसवुफचा अर्थ काय आहे ?
 (A) धर्मोपदेशक
 (B) इस्लामीझम
 (C) सुफीझम
 (D) मानवतावादी
5. संशोधनात पर्यायी कारणांचे वर्जन करणे आवश्यक घटक आहे. हे वर्जन ..... या पद्धतीद्वारे प्राप्त केले जाते.
 (A) प्रायोगिक
 (B) तत्सम प्रायोगिक
 (C) शोधक
 (D) सहसंबंधात्मक

6. In an alternate form reliability in delayed type, the source of error variance would be :

- (I) Content sampling
- (II) Time sampling

Codes :

- (A) (I) only
- (B) (II) only
- (C) Both (I) and (II)
- (D) Neither (I) nor (II)

7. The circle of Willis :

- (1) Allows cerebral redundancy
- (2) Is formed by anterior branches of internal carotid
- (3) Is formed by anterior and posterior communicating artery
- (4) Is formed by posterior cerebral branches of basilar artery.

Codes :

- (A) (1) and (2) only
- (B) (2) and (3) only
- (C) (1), (3) and (4) only
- (D) (1), (2), (3) and (4)

8. When learning takes place without actual performance, it is called .....

- (A) Latent Learning
- (B) Learning distinction
- (C) Observational learning
- (D) Behavior notification

6. पर्यायी रूप विश्वसनीयतेच्या विलंबित प्रकारात अपलक्ष्यांक प्रचरणाचे उगम स्थान हे असते :

- (I) आशय नमुना
- (II) समय नमुना

संकेतांक :

- (A) फक्त (I)
- (B) फक्त (II)
- (C) फक्त (I) आणि (II)
- (D) (I) आणि (II) दोन्हीही नाही

7. सर्कल ऑफ विलिस् :

- (1) प्रमस्तिष्क अनावश्यकतेला परवानगी देते.
- (2) आंतरिक कॅरोटिडच्या अग्र फांद्याने तयार होते.
- (3) अग्र व पश्च संप्रेषक रक्तवाहिनीने तयार होते.
- (4) बेसिलर रक्तवाहिनीच्या पश्च फांद्याने तयार होते.

संकेतांक :

- (A) फक्त (1) आणि (2)
- (B) फक्त (2) आणि (3)
- (C) फक्त (1), (3) आणि (4)
- (D) (1), (2), (3) आणि (4)

8. जेव्हा अध्ययन निवर्तनाशिवाय घडून येतो तेव्हा त्यास ..... म्हणतात.

- (A) सुप्त अध्ययन
- (B) अध्ययन भेद
- (C) निरीक्षणात्मक अध्ययन
- (D) वर्तन परिवर्तन

9. According to Miller (1990) the two fundamental problems in speech perception depending on context are :

- (A) Speech is continuous and a single phoneme sounds different.
- (B) Speech is continuous and that multiple phonemes sound the same.
- (C) Speech is monotonous and that multiple phonemes sound the same.
- (D) Speech is monotonous and that a single phoneme sounds different.

10. Match List I with List II and select the *correct* answer using the codes given below :

**List I
(Concepts)**

- (a) Oedipus
- (b) Mandela
- (c) Fictional Finalism
- (d) Crisis

**List II
(Theories)**

- (1) Analytical Psychology
- (2) Psychoanalysis
- (3) Psychoanalytic Ego Psychology
- (4) Individual Psychology

Codes :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (4) (3) (2) (1)
- (B) (1) (3) (4) (2)
- (C) (2) (1) (3) (4)
- (D) (2) (1) (4) (3)

9. मिलर (1990) च्या मते संदर्भानुसार भाषा संवेदनांच्या दोन मूलभूत समस्या पुढीलप्रमाणे आहेत :

- (A) भाषा निरंतर आहे आणि एकच ध्वनी भिन्न ऐकू येतो.
- (B) भाषा निरंतर आहे आणि अनेक ध्वनी ऐकू येतात.
- (C) भाषा एकसारखे आहे आणि अनेक ध्वनी ऐकू येतात.
- (D) भाषा एकसुरी आहे आणि एकच ध्वनी भिन्न आहे.

10. यादी I आणि यादी II यामधील जोड्या लावा व पुढील संकेतांकाच्या आधारे उत्तर द्या :

यादी I

- (a) इडिपस
- (b) मंडेला
- (c) कल्पित परिपूर्णता
- (d) पेचप्रसंग

यादी II

- (1) विश्लेषणवादी मानसशास्त्र
- (2) मनोविश्लेषणवाद
- (3) विश्लेषणवादी अहम् मानसशास्त्र
- (4) व्यक्ती मानसशास्त्र

संकेतांक :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (4) (3) (2) (1)
- (B) (1) (3) (4) (2)
- (C) (2) (1) (3) (4)
- (D) (2) (1) (4) (3)

11. Match Column I and Column II using the codes given below :

Column I

(Postulates of Field Theory)

- (a) Topology
- (b) Valence
- (c) Life space
- (d) Vector

Column II

(Explanations)

- (1) Psychological Field
- (2) Influencing force
- (3) Connectedness and part whole relationship
- (4) Attracting or repelling

Codes :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (3) (4) (1) (2)
- (B) (4) (3) (1) (2)
- (C) (1) (2) (3) (4)
- (D) (4) (1) (2) (3)

12. An anhedonic patient shows :

- (A) Memory loss
- (B) Fear of heights
- (C) Inattention to detail
- (D) Loss of interest and pleasure

11. खाली दिलेल्या संकेतांकाचा उपयोग करून स्तंभ I आणि स्तंभ II मधील जोड्या लावा :

स्तंभ I

(क्षेत्रीय सिद्धांताचे गृहीतकत्व)

- (a) प्रकारविचार
- (b) मूल्यकत्व
- (c) जीवन अवकाश
- (d) सदिश

स्तंभ II

(स्पष्टीकरण)

- (1) मानसिक क्षेत्र
- (2) प्रभावित करणाऱ्या शक्ती
- (3) अंशतः-समग्र संबंध आणि अनुबंध
- (4) आकर्षकता किंवा मागे हटविणे

संकेतांक :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (3) (4) (1) (2)
- (B) (4) (3) (1) (2)
- (C) (1) (2) (3) (4)
- (D) (4) (1) (2) (3)

12. ऍन्हेडोनिक रुग्णामध्ये हे चिन्ह दिसते :

- (A) स्मृतिभ्रंश
- (B) उंचीची भीती
- (C) बारकात्यांकडे दुर्लक्ष
- (D) अभिरुची व सुखाचा न्हास

13. Match List I with List II and select the *correct* answer using the codes given below :

List I

(Name of Syndrome)

- (a) Clérembault's syndrome
- (b) Dhat syndrome
- (c) Capgras syndrome
- (d) Cotard syndrome

List II

(Description)

- (1) Premature ejaculation and impotence
- (2) Delusional belief that one is dead
- (3) Erotomania
- (4) Imposter syndrome

Codes :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (3) (1) (4) (2)
- (B) (2) (3) (1) (4)
- (C) (4) (2) (3) (1)
- (D) (1) (4) (2) (3)

14. Which one is *not* a social problem ?
- (A) Government jobs
  - (B) Poverty
  - (C) Poor cleanliness
  - (D) Population

13. यादी I आणि यादी II मधील जोड्या लावा आणि खाली दिलेल्या संकेतांकाचा उपयोग करून अचूक उत्तराची निवड करा :

यादी I

(संलक्षणाचे नाव)

- (a) क्लेरेम्बोल्ट संलक्षण
- (b) धात संलक्षण
- (c) कॅपग्रास संलक्षण
- (d) कोटार्ड संलक्षण

यादी II

(वर्णन)

- (1) पूर्व स्खलन व नपुंसकता
- (2) आपण मृत असल्याचा भ्रम
- (3) कामोन्माद
- (4) तोतया संलक्षण

संकेतांक :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (3) (1) (4) (2)
- (B) (2) (3) (1) (4)
- (C) (4) (2) (3) (1)
- (D) (1) (4) (2) (3)

14. खालीलपैकी कोणते सामाजिक प्रश्न नाही ?
- (A) शासकीय नोकरी
  - (B) दारिद्र्य
  - (C) निम्न स्वच्छता
  - (D) लोकसंख्या

15. Given below are two statements, labelled as Assertion (A), and a Reason (R). Indicate your answer from the alternatives given below :

Assertion (A) : Health of human being is multi-dimensional.

Reason (R) : Health is a state of complete physical, mental and social well-being and not merely an absence of disease.

Codes :

- (A) (A) and (R) both are true and (R) is the correct explanation for (A).
 (B) (A) and (R) both are true but (R) is not the correct explanation for (A)
 (C) (A) is true but (R) is false
 (D) (A) is false but (R) is true
16. In a standardized regression analysis, the value of intercept is :
 (A) one
 (B) zero
 (C) close to one
 (D) close to zero

15. खाली विधान (A) आणि कारण (R) अशी लेबल असलेली दोन विधाने दिली आहेत. खाली दिलेल्या पर्यायांमधून तुमचे उत्तर निवडा :

विधान (A) : मनुष्य प्राण्याचे आरोग्य हे बहुआयामी आहे.

कारण (R) : आरोग्य हे संपूर्णतः शारीरिक, मानसिक आणि सामाजिक खुशालीची स्थिती असून केवळ आजाराचा अभाव असे नाही.

संकेतांक :

- (A) (A) आणि (R) हे दोन्ही बरोबर आहे आणि (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण आहे.
 (B) (A) आणि (R) हे दोन्ही बरोबर आहे परंतु (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण नाही
 (C) (A) बरोबर आहे परंतु (R) हे चूक आहे
 (D) (A) चूक आहे परंतु (R) हे बरोबर आहे
16. प्रमाणित समाश्रयन विश्लेषणमध्ये, अंतरछेदाचे मूल्य असते :
 (A) एक
 (B) शून्य
 (C) एक जवळ
 (D) शून्य जवळ

17. Group tests are characterized by :

- (I) Multiple test administrators administer the test at the same time.
- (II) Administration of the test on number of test-takers at the same time.
- (III) Availability of multiple copies of the test.

Codes :

- (A) (I) only
- (B) (II) only
- (C) (I) and (II) only
- (D) (I), (II) and (III)

18. MRI technique :

- (1) Relies on hydrogen protons
- (2) Requires radioactive isotopes
- (3) Uses radio waves and magnetic fields
- (4) Provides clearer images than CT.

Codes :

- (A) (1) and (2) only
- (B) (1) and (4) only
- (C) (1), (2) and 3 only
- (D) (1), (3) and (4) only

19. Gordon Logan and Joseph Etherton proposed .....

- (A) The phenomenon of attentional capture
- (B) Theory of future integration
- (C) Attentional hypothesis of automatization
- (D) Automatic processing

17. गट चाचण्यांचे गुणविशेष असे असतात :

- (I) एकाच वेळी विविध चाचणीप्रशासक एकत्रितपणे चाचणी देतात.
- (II) एकाच वेळी विविध चाचणीप्रशासक एकत्रितपणे चाचणीची उत्तरे देतात.
- (III) एका चाचणीच्या अनेक प्रती उपलब्ध असतात.

संकेतांक :

- (A) फक्त (I)
- (B) फक्त (II)
- (C) फक्त (I) आणि (II)
- (D) (I), (II) आणि (III)

18. एम्.आर.आय. पद्धती :

- (1) हायड्रोजन प्रोटॉनवर अवलंबित असते
- (2) त्यास रेडिओएक्टिव्ह आयझोटोपची गरज भासते
- (3) रेडियो लहरी व चुंबक क्षेत्रांचा वापर करते
- (4) सी.टी. पेक्षा स्पष्ट प्रतिमा उपलब्ध करून देते.

संकेतांक :

- (A) फक्त (1) आणि (2)
- (B) फक्त (1) आणि (4)
- (C) फक्त (1), (2) आणि (3)
- (D) फक्त (1), (3) आणि (4)

19. गॉर्डन लोगन आणि जोसेफ इथरटन यांनी खालीलपैकी कोणती घटना/प्रारूप प्रस्तावित केली ?

- (A) लक्षकेंद्रित प्राप्ती घटना
- (B) भविष्य एकत्रीकरण सिद्धांत
- (C) स्वयंचलित अवधान गृहीतक
- (D) स्वयंचलित प्रक्रिया

20. Which of the following should be explained by 'Theories of meaning' ?

- (1) Anomaly
- (2) Self-contradiction
- (3) Ambiguity
- (4) Entailment

Codes :

- (A) (1) and (2) only
- (B) (1) and (3) only
- (C) (1), (2) and (3) only
- (D) (1), (2), (3) and (4) only

21. Which among the following will *not* increase an individuals group confirming behaviour ?

- (1) Smaller group size.
- (2) Feelings of insecurity.
- (3) When groups cannot observe individual's behaviour.

Codes :

- (A) Only (1)
- (B) Only (2)
- (C) Only (3)
- (D) Both (1) and (3)

22. Ontology refers to :

- (A) Understand the nature of society
- (B) Understand the nature of community
- (C) Understand the nature of universe
- (D) Understand the nature of being

20. 'अर्थाच्या सिद्धांतांच्या' द्वारे खालीलपैकी कोणते स्पष्ट झाले पाहिजे ?

- (1) विसंगती
- (2) स्वयंव्याघात
- (3) संदिग्धता
- (4) अनिवार्य अनुमान

संकेतांक :

- (A) फक्त (1) आणि (2)
- (B) फक्त (1) आणि (3)
- (C) फक्त (1), (2) आणि (3)
- (D) फक्त (1), (2), (3) आणि (4)

21. खालीलपैकी कोणती एक गोष्ट व्यक्तीची समूह पुष्टीवर्तन वाढवीत **नाही** ?

- (1) समूहाचा लहान आकार
- (2) असुरक्षिततेची भावना
- (3) जेव्हा समूह व्यक्तीचे वर्तन निरीक्षण करीत नाही.

संकेतांक :

- (A) फक्त (1)
- (B) फक्त (2)
- (C) फक्त (3)
- (D) (1) आणि (3) दोन्ही

22. सत्संबंधीशास्त्राचा उल्लेख यासाठी आहे :

- (A) समाज स्वभाव समजणे
- (B) समुदाय स्वभाव समजणे
- (C) विश्व स्वभाव समजणे
- (D) अस्तित्व स्वभाव समजणे

23. Festivals are examples of :

- (A) Enthusiastic Behaviour
- (B) Cultural cycle
- (C) Social norms
- (D) Social values

24. Match the List I (theories) with List II (theorists) :

**List I
(Theories)**

- (a) Disengagement theory
- (b) Activity theory
- (c) Age stratification theory
- (d) Person-Environment fit theory

**List II
(Theorists)**

- (1) Lawton
- (2) Riley
- (3) Cumming and Henry
- (4) Havighurst and Neugarten

Codes :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (3) (4) (2) (1)
- (B) (4) (1) (3) (2)
- (C) (1) (2) (4) (3)
- (D) (2) (3) (1) (4)

25. .... is the philosophical study of being.

- (A) Philosophy
- (B) Ontology
- (C) Etymology
- (D) Spirituality

23. उत्सव हे ..... याचे उदाहरण आहेत.

- (A) उत्साहपूर्ण वर्तन
- (B) सांस्कृतिक घटनाचक्र
- (C) सामाजिक निकष
- (D) सामाजिक मूल्ये

24. यादी I (सिद्धांत) व यादी II (शास्त्रज्ञ) जुळवून खाली दिलेल्या संकेतांकातील उत्तराचा योग्य पर्याय निवडा :

**यादी I
(सिद्धांत)**

- (a) अव्यापृतता सिद्धांत
- (b) क्रियाशीलता सिद्धांत
- (c) वय स्तरीकरण सिद्धांत
- (d) व्यक्ती-पर्यावरण सुयोग्य सिद्धांत

**यादी II
(सिद्धांतकार)**

- (1) लॉटन
- (2) रिले
- (3) कर्मीग आणि हेन्री
- (4) हॅवीगहर्स्ट आणि न्युगार्टन

संकेतांक :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (3) (4) (2) (1)
- (B) (4) (1) (3) (2)
- (C) (1) (2) (4) (3)
- (D) (2) (3) (1) (4)

25. .... हा अस्तित्वाचा तत्त्वज्ञानात्मक अभ्यास आहे.

- (A) तत्त्वज्ञान
- (B) सत्संबंधीशास्त्र
- (C) व्युत्पत्तिशास्त्र
- (D) आध्यात्मिकता

Read the following paragraph and answer the *six* questions (26 to 31) that follow :

A researcher has data (sample $n = 500$) on eight personality variables i.e. Activity, Sociability, Talkativeness, Warmth, Anxiety, Worry, Anger, and Depression. The correlation matrix was evaluated for factorability by Bartlett's Test of Sphericity ($p < .001$) and KMO = .86. The eigenvalues were 3.2, 2.4, 0.54, 0.42, 0.41, 0.39, 0.37 and 0.27. She used principal component analysis instead of PAF. Using Guttman and Scree criteria retained factors. The varimax and promax rotations were used.

26. The PCA shall :

- (A) result in oblique factors.
- (B) be second best to PAF in extracting variance.
- (C) account for less than 100% variance in full solution.
- (D) result in general factor.

पुढील परिच्छेद वाचा आणि त्याखाली केलेल्या

सहा प्रश्नांची (26 ते 31) उत्तरे द्या :

संशोधकांकडे क्रियाशीलता, सामाजिकता, गप्पिष्टता, मित्रत्व, चिंता, काळजी, राग आणि नैराश्ये या आठ व्यक्तिमत्त्व परिवर्तकांवर यावर प्रदत्त (नमुना $n = 500$) आहे. बार्लेटलेटच्या स्फेरिसिटीच्या चाचणी ($p < .001$) आणि KMO = .86 द्वारे घटक विश्लेषणसाठी सहसंबंध मॅट्रिक्सचे मूल्यांकन केले गेले. इजीनेमूल्य हे 3.2, 2.4, 0.54, 0.42, 0.41, 0.39, 0.37 आणि 0.27 होते. तिने पीएफएवजी मुख्य घटक विश्लेषण वापरले. गुट्टमन आणि स्क्री निकषांचा वापर करून घटक संख्या ठरवली. व्हेरीमॅक्स आणि प्रोमॅक्स चक्रवर्तन वापरले गेले.

26. मुख्य घटक विश्लेषण हे :

- (A) तिर्यक घटक देईल
- (B) विचलन स्पष्टीकरणात पीएफएला दुसरा सर्वोत्तम पर्याय आहे
- (C) संपूर्ण उकलमध्ये 100% पेक्षा कमी विचलनासाठी स्पष्ट करते
- (D) एक सामान्य घटक देते

27. What is the percentage of variance first unrotated PCA shall explain ? (A) 10% (B) 12.5% (C) 32% (D) 40%	27. प्रथम अ-चक्रवर्तित पीसीएने किती विचलन स्पष्ट केले आहे ? (A) 10% (B) 12.5% (C) 32% (D) 40%
28. Which of the following is <i>correct</i> about KMO value ? (A) It is low since it is below one. (B) It is low since it (1 – KMO) is close to zero. (C) KMO uses correlations and partial correlations (D) No conclusion is possible since P-value not given.	28. केएमओ मूल्याबद्दल खालीलपैकी कोणते बरोबर आहे ? (A) तो एकापेक्षा कमी असल्यामुळे ते कमी आहे. (B) ते कमी आहे कारण (1-केएमओ) शून्याच्या जवळपास आहे. (C) केएमओ सहसंबंध आणि आंशिक सहसंबंध वापरते (D) पी-मूल्य दिले नसल्याने कोणतेही निष्कर्ष शक्य नाही.
29. How many factors can be retained for rotation using Guttman and Scree criteria ? (A) One (B) Two (C) Six (D) Insufficient information	29. गुट्टमन आणि स्क्री मानदंडाचा वापर करून चक्रवर्तनासाठी किती घटक ठेवले जाऊ शकतात ? (A) एक (B) दोन (C) सहा (D) अपुरी माहिती
30. The varimax rotation shall result in : (A) factors useful for higher order factor analysis (B) identical pattern and structure matrix (C) different pattern and structure matrix (D) phi matrix that departs from identity matrix	30. व्हेरिमेक्स चक्रवर्तनाचा परिणाम म्हणून : (A) उच्च ऑर्डर घटक विश्लेषणासाठी उपयुक्त घटक (B) एकसारखे पॅटर्न आणि स्ट्रक्चर मॅट्रिक्स (C) भिन्न पॅटर्न आणि स्ट्रक्चर मॅट्रिक्स (D) फाय मॅट्रिक्स जे आयडेंटिटी मॅट्रिक्सपासून वेगळे आहे

31. Bartlett's Test of Sphericity results indicate that correlation matrix of : (A) population is not identity matrix. (B) population is identity matrix. (C) sample is not identity matrix. (D) sample is identity matrix. 32. Interscorer reliability is best suited for the study of ..... type of tests. (A) Achievement (B) Projective (C) Ability (D) Adjustment inventories 33. The RAS is responsible for : (1) Arousal (2) Wakefulness (3) Facial expressions (4) Selective attention Codes : (A) (1) and (2) only (B) (3) and (4) only (C) (2), (3) and (4) only (D) (1), (2) and (4) only 34. Model of letter and word perception is given by ..... . (A) McClelland and Rumelhalt (B) Reicher and Bobbin (C) James Gibson (D) Kozlowski and Cutting	31. बार्टलेटच्या स्फ़ेरिसिटीच्या चाचणीतून सूचित होते की सहसंबंध सारणी हे : (A) लोकसंख्येत आयडेंटिटी सारणी नाही (B) लोकसंख्येत आयडेंटिटी सारणी आहे (C) नमुन्यात आयडेंटिटी सारणी नाही (D) नमुन्यात आयडेंटिटी सारणी आहे. 32. मापन करणाऱ्या दोन व्यक्तींमधील परस्पर विश्वसनीयता ह्या चाचण्यांच्या अभ्यासात योग्य ठरते : (A) संपादन (B) प्रक्षेपण (C) क्षमता (D) समायोजन सूची 33. आर.ए.एस्. ह्यासाठी जबाबदार असते : (1) जागरण (2) जागृती (3) चेहऱ्यावरील भावनांची अभिव्यक्ती (4) वेचक अवधान संकेतांक : (A) फक्त (1) आणि (2) (B) फक्त (3) आणि (4) (C) फक्त (2), (3) आणि (4) (D) फक्त (1), (2) आणि (4) 34. अक्षर आणि शब्द संवेदन प्रारूप कुणी मांडले ? (A) मॅक्लीलॅंड आणि रूमलहाल्ट (B) रिचर आणि बॉबीन (C) जेम्स गिबसन (D) कोझलोवस्की आणि कटिंग

35. Three main principles of association according to Hume are : (A) Contiguity, Differential grouping, Familiarity (B) Contiguity, Differential grouping, Similarity (C) Contiguity, Similarity, Causation (D) Continuity, Similarity, Familiarity 36. Cyber bullying shows which of the group dynamic behaviour ? (A) Bystander effect (B) Social Loafing (C) Deindividuation (D) Prosocial effect 37. What role do hormones play in human sexual behaviour ? (A) They affect men's behaviour more than women (B) They can influence, but do not determine human sexual behaviour (C) The completely control human sexual behaviour (D) They have almost no effect on human sexual behaviour	35. ह्यूमनुसार अनुबंधाचे तीन मुख्य सिद्धांत आहेत : (A) सानिध्य, विभेदक गटबद्धता, परिचितता (B) सानिध्य, विभेदक गटबद्धता, समानता (C) सानिध्य, समानता, कारणे (D) निरंतरता, समानता, परिचित 36. कोणते समूह गतिमान वर्तन हे सायबर छळवाद दर्शविते : (A) त्रयस्थ परिणाम (B) सामाजिक लोफिंग (आळस) (C) अव्यक्तिकरण (D) समाजाभिमुख परिणाम 37. मानवी लैंगिक वर्तनात संप्रेरकांची भूमिका कोणती असते ? (A) स्त्रियांपेक्षा पुरुषांच्या वर्तनावर परिणाम करतात. (B) ते प्रभाव टाकतात, पण मानवी लैंगिक वर्तनाचे निर्धारण करत नाहीत (C) मानवी लैंगिक वर्तनाचे ते पूर्णपणे नियंत्रण करतात. (D) ते मानवी लैंगिक वर्तनावर जवळपास परिणाम करत नाहीत

38. Which of the following is an advantage of e-learning ?
- (A) Learning opportunities in remote areas
- (B) Easy to learn
- (C) Learn with learners own convenience
- (D) Education is delivered to their computer
39. Alanon is a group intervention for families of people with :
- (A) Mental retardation
- (B) Alcoholism
- (C) Cancer
- (D) Alzheimer's disease
40. If KR-20 reliability of a test is found to be low, then which of the following could be the most important reason ?
- (A) Inadequate content sampling
- (B) Poor interscorer agreement
- (C) Higher difficulty level of the items
- (D) Test is lengthier

38. खालीलपैकी कोणता एक ई-शिक्षणाचा फायदा आहे ?
- (A) दूरस्थ क्षेत्रामध्ये शिक्षणाची संधी
- (B) शिकण्यास सोपे
- (C) शिकणाऱ्याच्या स्वतःच्या सुविधेनुसार शिकणे
- (D) शिक्षण हे त्यांच्या संगणकावर वितरित होते
39. ऍलानॉन ही गट उपचार पद्धती ह्या रुग्णांच्या परिवारांसाठी स्थापन करण्यात आली :
- (A) मतिमंदत्व
- (B) मद्यपी वृत्ती
- (C) कर्क रोग
- (D) ऍल्झायमर रोग
40. चाचणीची के-आर-20 विश्वसनीयता जर निम्न आढळून आली असेल तर त्यासाठी खालीलपैकी सर्वात महत्वाचे कोणते कारण आहे ?
- (A) अयोग्य आशय नमुना
- (B) परस्परप्राप्तांक निम्न सहमती
- (C) विधानाची उच्च क्लिष्ट पातळी
- (D) दीर्घकाळ चाचणारी चाचणी

41. .... is the idea that the characteristic of a person or group are significantly influenced by biological factors and are therefore largely similar in all human cultures and historical period.

- (A) Metaphysical essentialism
- (B) Essentialism
- (C) Psychological essentialism
- (D) Classical essentialism

42. Compared to speed test, a distinguishing feature of power test is .....

- (A) Overall difficulty level of the test is very high
- (B) Test takers are penalized for wrong answers
- (C) Number of test items are more than the speed test
- (D) Reverse scoring procedure is used in calculating the final score

41. व्यक्तीची अथवा समूहाची गुणवैशिष्ट्ये जैविक घटकांमुळे प्रभावित होतात म्हणून ते बहुतांशी सर्व मानवी संस्कृतीमध्ये व ऐतेहासिक काळात समान दिसून येतात या विचारधारेस .....असे म्हणतात.

- (A) आदिभौतिक आवश्यकतावाद
- (B) आवश्यकतावाद
- (C) मानसशास्त्रीय आवश्यकतावाद
- (D) अभिजात आवश्यकतावाद

42. गती चाचणीच्या तुलनेत, सामर्थ्य चाचणीचे वैशिष्ट्य म्हणजे :

- (A) सर्वसाधारणपणे चाचणीची क्लिष्टता पातळी अति उच्च असते
- (B) चुकीच्या उत्तरांसाठी परिक्षार्थ्यांचे गुण वजा होतात
- (C) गती चाचणीच्या तुलनेने चाचणी प्रश्न अधिक असतात
- (D) अंतिम गुण मोजतेवेळी विपर्यायी गुणमापन पद्धती वापरण्यात येते

43. The calculation of mental age basically involves : (A) Procedure and logic of developmental norms (B) Procedure and logic of within group norms (C) Comparison of gradewise performance variation (D) Comparison of gender differences on an item in a test 44. Resting membrane potential is : (A) 70 mV (B) 85 mV (C) -70 mV (D) -85 mV 45. According to Yerkes-Dodson law ..... is an inverted U-shaped function of arousal, with the optimal ..... level being lower the more difficult tasks. (A) Motivation; arousal (B) Performance; vigilance (C) Arousal; performance (D) Performance; arousal 46. In the Wason selection task for propositional reasoning, 'participants develop a general idea of the rule, then construct examples that follow the rule' is referred to as : (A) Confirmation bias (B) Representativeness bias (C) Construction bias (D) Mental fixation bias	43. मानसिक वयाचे मापन करतांना प्रामुख्याने याचा आधार घेतात : (A) विकासात्मक मानकांची पद्धत व त्यामधील तर्क (B) समूहमानक पद्धती व त्यामधील तर्क (C) श्रेणीनुसार कृती बदलांची तुलना (D) चाचणीतील एक विधानावरील लिंगभेदाची तुलना 44. विश्रांत पटल विभव इतके असते : (A) 70 mV (B) 85 mV (C) -70 mV (D) -85 mV 45. यर्कस-डॉडसन नियमानुसार ..... विपर्यस्त U आकार जागरणाचे कार्य आहे. तर कमाल ..... पातळी, निम्न असेल तर कार्य फार अवघड होते. (A) प्रेरणा, जागरण (B) कार्यक्षमता, दक्षता (C) जागरण, कार्यक्षमता (D) कार्यक्षमता, जागरण 46. वॅसन सिलेक्शन कार्यात प्रवृत्तीच्या तर्काने, सहभागांनी नियमांची सर्वसाधारण कल्पना विकसित केली, नंतर नियमांचे पालन करणारे उदाहरण तयार केले ह्याला काय म्हटले आहे ? (A) पुष्टीकरण पूर्वाग्रह (B) प्रतिनिधित्व पूर्वाग्रह (C) संरचना पूर्वाग्रह (D) मानसिक निर्धारण पूर्वाग्रह

47. Which among the following is *not* a viewpoint of Festinger's theory of interpersonal attraction ?

- (I) People compare their abilities and beliefs with others.
- (II) People organize their likes and dislikes in a symmetrical way.
- (III) People believe the only way to evaluate the accuracy of your view is normality.

Codes :

- (A) Only (I)
- (B) Only (II)
- (C) Only (III)
- (D) Both (I) and (III)

48. Which of the following is *correct* alternative for the "Assertion and Reasoning" statements ?

Assertion (A) : Goal setting is most successful when people receive feedback on their progress.

Reason (R) : When people are truly and deeply committed to reaching them.

Codes :

- (A) (A) and (R) both are true and (R) is the correct explanation for (A)
- (B) (A) and (R) both are true but (R) is not the correct explanation for (A)
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true

47. फेस्टिंगरच्या आंतरवैयक्तिक आकर्षणाचा खालीलपैकी कोणता दृष्टिकोन **नाही** ?

- (I) इतराबरोबर लोक त्यांची क्षमता आणि विश्वास यांची तुलना करतात.
- (II) लोक सममिती मार्गांनी त्यांच्या आवडी-निवडीचे सुसंघटन करतात.
- (III) प्रसामान्यायष्ट्ये असलेली आपली तंतोतंतपणाची दृष्टी ही एकमेव मूल्यांकनाचा मार्ग आहे यावर लोक विश्वास ठेवतात.

संकेतांक :

- (A) फक्त (I)
- (B) फक्त (II)
- (C) फक्त (III)
- (D) (I) आणि (III) दोन्हीही

48. विधान आणि कारण विधानांसाठी खालीलपैकी अचूक पर्याय कोणता आहे ?

विधान (A) : जेव्हा लोकांना त्यांच्या प्रगतीबाबत प्रतिभरण मिळते तेव्हा ध्येय निश्चिती अधिक यशस्वी होते.

कारण (R) : जेव्हा लोक प्रामाणिकपणे आणि त्या पर्यंत पोहचण्यासाठी वचनबद्ध असतात.

संकेतांक :

- (A) (A) आणि (R) हे दोन्ही बरोबर आहेत, आणि (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण आहे
- (B) (A) आणि (R) हे दोन्ही बरोबर आहेत परंतु (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण नाही
- (C) (A) बरोबर आहे, परंतु (R) हे चूक आहे
- (D) (A) चूक आहे, परंतु (R) हे बरोबर आहे

49. How many disabilities are represented in RPWD Act ? (A) 9 (B) 13 (C) 17 (D) 21 50. Flashbacks are experienced typically by patients who have abused this drug : (A) Nicotine (B) Caffeine (C) Alcohol (D) LSD 51. .... is the study of nature of knowledge, justification and rationality of belief. (A) Etymology (B) Epistemology (C) Pragmatism (D) Philosophy 52. "Norms are the average performance of standardized sample". This statement is <i>true</i> for which type of tests ? (I) Personality test (II) Aptitude test (III) Achievement test Codes : (A) (I) only (B) (II) only (C) (II) and (III) only (D) (I), (II) and (III)	49. आरपीडब्ल्यूडी कायद्यामध्ये किती अक्षमतेचे प्रतिनिधित्व केले जाते ? (A) 9 (B) 13 (C) 17 (D) 21 50. ज्या रुग्णाने ह्या अंमली पदार्थाचे अती सेवन केले आहे, त्यांना विशेषकरून "फ्लेशबॅक" चा अनुभव येतो : (A) निकोटीन (B) कॉफीन (C) मद्य (D) एल्.एस्.डी. 51. .... हा ज्ञानाच्या स्वरूपाचा समर्थनाचा व विचारातील तार्किकतेचा अभ्यास आहे ? (A) व्युत्पत्तिशास्त्र (B) ज्ञानशास्त्र (C) फलवाद (D) तत्त्वज्ञान 52. "मानके हे प्रमाणिकरण नमुन्याची सरासरी कृति होय" हे वाक्य कोणत्या चाचण्यांच्या बाबतीत खरे ठरते ? (I) व्यक्तिमत्त्व चाचणी (II) अभिक्षमता चाचणी (III) संपादन चाचणी संकेतांक : (A) फक्त (I) (B) फक्त (II) (C) फक्त (II) आणि (III) (D) (I), (II) आणि (III)

53. Which among the following is the chief inhibiting neurotransmitter ? (A) GABA (B) Glutamate (C) Noradrenaline (D) Dopamine 54. The results are not depending on the sensitivity of the observer alone, but also on the decision criteria used by the subject. This is a key assumption of ..... method/model. (A) Method of Error (B) Fast-Guess model (C) Deadline model (D) Signal detection method 55. Which of the following is <i>not</i> true of Divergent thinking (DT) ? (A) DT test scores have often failed to correlate with plausible indices of creative achievement and behavior (B) Binet's measures like "Sentence Invention" and "Ink Blots" are examples of DT tests (C) DT has failed to predict creativity (D) Wallach and Kogan developed DT tests	53. खालीलपैकी कोणता पदार्थ मुख्य निरोधन चेताक्षेपक मानला जातो ? (A) गाबा (B) ग्लूटामेट (C) नोरएड्रेनालीन (D) डोपामीन 54. निष्कर्ष हे फक्त निरीक्षणकर्त्याच्या वेदनक्षमतेवर अवलंबून नसतात तर ते प्रयुक्ताच्या निर्णय निकषावरही अवलंबून असतात, हे ..... पद्धत/प्रारूपाचे मुख्य गृहीतक आहे. (A) प्रमाद पद्धत (B) जलद-अंदाज प्रारूप (C) अंतिम मुदत प्रारूप (D) संकेत शोधन पद्धत 55. खालीलपैकी कोणता बहुलाक्षी विचार (डी.टी.) सत्य नाही ? (A) डी.टी. चाचणी प्राप्तांक बहुतेक वेळा सर्जनशील यश आणि वर्तनाच्या व्यवहार्य निर्देशांशी संबंध ठेवण्यात अयशस्वी झाले आहेत. (B) "वाक्यांची तपासणी" आणि "इंक ब्लॉट" सारख्या बिनचे मापाने डी.टी. चाचण्यांचे उदाहरण आहेत. (C) डी.टी. सर्जनशीलता पूर्वकथित करण्यात अयशस्वी आहे. (D) वालश आणि कोगनने डी.टी. मापनाच्या चाचण्या विकसित केल्या.

56. According to Adler, first borns, compared to later borns, are usually :

- (A) More rebellious and impulsive
- (B) Less open to new experiences
- (C) More self-conscious
- (D) Less successful

57. The well known Stanford prison experiment was done by .....

- (A) Kurt Lewin
- (B) Norman Triplett
- (C) Leon Festinger
- (D) Philip Zimbardo

58. .... factors/variables influence the eye witness identification in conditions where the event was actually witnessed.

- (A) System
- (B) Confounding
- (C) Estimator
- (D) Misleading

56. अँडलरच्या मतानुसार, नंतर जन्मलेल्या मुलांशी तुलना करता प्रथम जन्मलेली मुलं ही सामान्यत :

- (A) अधिक बंडखोर आणि भावनावश असतात
- (B) नवीन अनुभवांशी कमी प्रमाणात खुलेपणा
- (C) अधिक स्व-जागरूक असतात
- (D) अल्प यशस्वी असतात

57. प्रसिद्ध प्रमाण कारागृह प्रयोग ..... यांनी केला.

- (A) कुर्ट लेविन
- (B) नॉर्मन ट्रिप्लेट
- (C) लिओन फेस्टींजर
- (D) फिलीप झिंबार्डो

58. जेव्हा घटना प्रत्यक्ष पाहिलेली/अनुभवलेली असते, तेव्हा प्रत्यक्षसाक्षी ओळखीवर ह्या घटकांचा परिणाम होतो :

- (A) व्यवस्था
- (B) संमिश्रण
- (C) अंदाज
- (D) दिशाभूल

59. Match List I with List II and select the *correct* answer using the codes given below :

List I

- (a) Hypothalamus
- (b) Lateral hypothalamic damage
- (c) Ventromedial hypothalamic damage
- (d) Changes in levels of Glucose

List II

- (1) Causes extreme over-eating
- (2) Responsible for monitoring food intake
- (3) Regulate feeling of hunger
- (4) Leads to refusal of food and starvation

Codes :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (4) (3) (2) (1)
- (B) (3) (4) (1) (2)
- (C) (2) (4) (1) (3)
- (D) (2) (1) (4) (3)

60. Agnosia is an inability to :

- (A) Remember words
- (B) Recognize objects
- (C) Localize sound
- (D) Maintain balance

59. यादी I आणि यादी II यांची जुळणी करा. पुढील संकेतांचा वापर करून योग्य उत्तर द्या :

यादी I

- (a) अधश्चेताक्षेपक
- (b) पार्श्वी अधश्चेताक्षेपक कहानी
- (c) उदारतल मध्यमी अधश्चेताक्षेपक हानी
- (d) शकरेच्या पातळ्यांतील बदल

यादी II

- (1) अति खाद्य सेवन करण्याची कारणे
- (2) अन्न सेवनाच्या जाग्रततेसाठी जबाबदार
- (3) क्षुधेच्या भावनाचे नियमन करणे
- (4) उपाशी राहणे आणि अन्नाला नकार देण्यास चालना देणे

संकेतांक :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (4) (3) (2) (1)
- (B) (3) (4) (1) (2)
- (C) (2) (4) (1) (3)
- (D) (2) (1) (4) (3)

60. अँग्नोझिया म्हणजे ह्या कार्याची अक्षमता :

- (A) शब्द लक्षात रहाणे
- (B) वस्तू ओळखणे
- (C) आवाजाची दिशा जाणणे
- (D) तोल सांभाळणे

61. Match column I and column II by using the codes given below :

Column I
(Virtues)

- (a) Courage
- (b) Wisdom and knowledge
- (c) Temperance
- (d) Transcendence

Column II
(Meaning)

- (1) Appreciation of beauty and excellence, gratitude, hope and religiosity/spirituality
- (2) Forgiveness, modesty, prudence and self-regulation
- (3) Authenticity, bravery, persistence and zest
- (4) Creativity, curiosity, open-mindedness, love of learning and perspective

Codes :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (1) (2) (3) (4)
- (B) (3) (4) (2) (1)
- (C) (4) (3) (2) (1)
- (D) (2) (3) (1) (4)

61. स्तंभ I आणि स्तंभ II यामधील जोड्या लावा व पुढील संकेतांकाच्या आधारे उत्तर द्या.

स्तंभ I
(सद्गुण)

- (a) धैर्य
- (b) शहाणपण आणि ज्ञान
- (c) नेमस्तपणा
- (d) अलौकिकत्व

स्तंभ II
(अर्थ)

- (1) सौंदर्य व श्रेष्ठतेची कदर, कृतज्ञता, आशा आणि विनोदबुद्धी/अध्यात्मिकता
- (2) क्षमाशीलता, सभ्यता, दूरदर्शी व स्व-नियमन
- (3) अस्सलपणा, शौर्य, चिकाटी आणि उत्साह
- (4) सर्जनशीलता, जिज्ञासा, मोकळ्या मनाचा प्रवृत्त, अध्ययन प्रेम आणि परिदृश्य

संकेतांक :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (1) (2) (3) (4)
- (B) (3) (4) (2) (1)
- (C) (4) (3) (2) (1)
- (D) (2) (3) (1) (4)

62. Match column I and column II using the codes given below :

**Column I
(Theorists)**

- (a) Rollo May
- (b) Viktor Frankel
- (c) Carl Rogers
- (d) John Dewey

**Column II
(Concepts)**

- (1) Positive self regard
- (2) Reflex arc
- (3) Existence stages
- (4) Existential analysis

Codes :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (3) (4) (1) (2)
- (B) (4) (3) (2) (1)
- (C) (1) (2) (3) (4)
- (D) (2) (3) (1) (4)

63. Which of the following statement/s is/are *true* about the item analysis ?

- (I) It involves qualitative analysis of test items
- (II) It improves the validity of the test.

Codes :

- (A) (I) only
- (B) (II) only
- (C) Both (I) and (II)
- (D) Neither (I) nor (II)

62. खाली दिलेल्या संकेताचा उपयोग करून स्तंभ I आणि स्तंभ II यांच्या जोड्या लावा :

**स्तंभ I
(सिद्धांतकार)**

- (a) रोलो मे
- (b) व्हिक्टर फ्रँकेल
- (c) कार्ल रॉजर्स
- (d) जॉन ड्वे

**स्तंभ II
(संकल्पना)**

- (1) सकारात्मक अस्मिता
- (2) प्रतिक्षेप चाप
- (3) अस्तित्व अवस्था
- (4) अस्तित्ववादी विश्लेषण

संकेतांक

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (3) (4) (1) (2)
- (B) (4) (3) (2) (1)
- (C) (1) (2) (3) (4)
- (D) (2) (3) (1) (4)

63. विधान विश्लेषणाविषयी कोणती/ते वाक्य/वाक्ये सत्य आहेत ?

- (I) यामध्ये विधानांचे गुणात्मक विश्लेषण होते.
- (II) हे चाचणीची वैधता वाढविते.

संकेतांक :

- (A) फक्त (I)
- (B) फक्त (II)
- (C) (I) आणि (II) दोन्हीही
- (D) (I) आणि (II) दोन्हीही नाही

64. Neurofibrillary tangles and plaques are seen in brain scans of patients with :
 (A) Traumatic brain injury
 (B) Temporal lobe epilepsy
 (C) Alzheimer's disease
 (D) Meningitis
65. When both horizontal lines are of the same length and have the same visual angle, but on the top appear longer. What is this illusion called ?
 (A) Muller-Lyer illusion
 (B) Ponzo illusion
 (C) Visual illusion
 (D) Depth illusion
66. According to ..... law reaction time in task is linearly related to the amount of information transmitted.
 (A) Donders
 (B) Hick-Hyman
 (C) Posner-Mitchell
 (D) Matters-Millers
67. Which approach to personality see personality as something which is measurable ?
 (1) Ideographic
 (2) Nomothetic
 (3) Social-radical
Codes :
 (A) (1) is correct
 (B) (1) and (2) are correct
 (C) (2) and (3) are correct
 (D) (2) is correct
64. चेताअक्षतंतूचा गुंता व प्लाक हे ह्या पेशंटच्या मेंदू स्कॅनमध्ये आढळतात :
 (A) आघातामुळे झालेली जखम
 (B) कुंभखंड आपस्मार
 (C) अल्झायमर रोग
 (D) मस्तिष्कावरण शोथ
65. जेव्हा दोन आडव्या रेषा समान उंचीच्या आणि समान दृष्यकोनात असतात, परंतु वरून लांब दिसतात या भ्रमाला काय म्हणतात ?
 (A) म्युलर-लायर भ्रम
 (B) पोन्झो भ्रम
 (C) दृश्य भ्रम
 (D) घनता भ्रम
66. .... नियमाप्रमाणे कार्यातील प्रतिक्रिया काळ हा एकूण माहितीच्या रेखीय प्रसारणाशी संबंधित असतो.
 (A) डॉन्डर्स
 (B) हिक-हिमन
 (C) पॉशनर-मिशचेल
 (D) मॅटर्स-मिलर
67. व्यक्तिमत्त्वाचा असा कोणता दृष्टिकोन हा व्यक्तिमत्त्वात असे काही तरी आहे की जे मापनीय आहे असे पाहतो :
 (1) व्यक्ती सापेक्ष
 (2) नियम सापेक्ष
 (3) सामाजिक-मुलगामी
संकेतांक :
 (A) (1) बरोबर
 (B) (1) आणि (2) बरोबर
 (C) (2) आणि (3) बरोबर
 (D) (2) बरोबर

68. Which of the following is <i>not</i> a subtest by Guilford's to measure of Divergent Thinking ? (A) Symbol Coding (B) Consequences (C) Plot Titles (D) Alternate Uses	68. गिल्फोर्डने बहुलाक्षी विचार मापनासाठी खालीलपैकी कोणती उपचाचणी वापरली नाही ? (A) प्रतीक संकेतन (B) परिणाम (C) कथानक शीर्षके (D) वैकल्पिक वापर
69. Which of the following statements is <i>not</i> correct ? (A) Evolutionary perspective focuses on evolved adaptations that helped our ancestors survive and reproduce (B) Socio-cultural perspective focuses on how behaviour is influenced by group level factors such as social class and nationality. (C) Socio-cognitive perspective focuses on past experiences with direct and indirect rewards and punishments. (D) Psychoanalytic perspective focuses on interactions among three component parts of mind	69. खालीलपैकी कोणते विधान बरोबर नाही ? (A) उत्क्रांतिविषयक दृष्टिकोन उत्क्रांत प्रतिसमायोजनावर लक्ष केंद्रित करतो की ज्यामुळे आपल्या पूर्वजांना जगण्यासाठी आणि पुनरुत्पादनासाठी मदत झाली आहे. (B) सामाजिक वर्ग आणि राष्ट्रीयत्वसारखे समूह स्तर घटक प्रभावित कसे होतात यावर सामाजिक-सांस्कृतिक दृष्टिकोन लक्ष केंद्रित करतो (C) सामाजिक-बोधनिक दृष्टिकोन हा प्रत्यक्ष आणि अप्रत्यक्ष पारितोषिक आणि शिक्षाबरोबरच्या पूर्वअनुभवावर लक्ष केंद्रित करतो. (D) मनोगतिकी दृष्टिकोन मनाच्या तीन भागातील घटकावरच्या परस्परसंबंधावर लक्ष केंद्रित करतो.
70. As people are studied repeatedly as they grow older. This approach of studies is called as ..... (A) Cross-sectional (B) Longitudinal (C) Cohort (D) Sequential	70. जसे लोक वयाने वाढतात अशा व्यक्तीच्या पुनरावृत्ती अभ्यासाला ..... म्हटले जाते. (A) छेदक (B) अनुकालिक (C) सहकारी (D) अनुक्रमिक

71. Positive affectivity and Negative affectivity schedule is standardized by :

- (A) Watson, Clark and Tellegen
- (B) Weston, Collins and Twenge
- (C) Tellegen, Weston and Clark
- (D) Willson, Clark and Tellegen

72. Out of the following which one is *not* a part of Ashtanga-Yoga ?

- (A) Yama
- (B) Niyama
- (C) Dhouti
- (D) Pranayama

73. As a measure of item difficulty $P = 0.15$ would indicate that :

- (A) The item is relatively difficult compared to an average
- (B) The item is relatively simple compared to an average
- (C) The item is erroneous
- (D) The item needs to be deleted

71. सकारात्मक भावनात्मकता आणि नकारात्मक भावनात्मकता सारणी ..... यांनी प्रमाणित केली.

- (A) वॅटसन, क्लार्क आणि टेलीजिन
- (B) वेस्टन, कोलीन्स आणि ट्वेंज
- (C) टेलीजिन, वेस्टन आणि क्लार्क
- (D) विल्सन, क्लार्क आणि टेलीजिन

72. खालीलपैकी कोणता आष्टांग-योगाचा भाग **नाही** ?

- (A) यम
- (B) नियम
- (C) धौती
- (D) प्राणायाम

73. विधान काठिण्यपातळीचे मापन म्हणून $P = 0.15$ दर्शविते की :

- (A) सरासरीच्या तुलनेत विधान कठीण आहे
- (B) सरासरीच्या तुलनेत विधान सोपे आहे
- (C) विधान चुकीचे आहे
- (D) विधान चाचणीतून वगळण्याची गरज आहे

74. Match List I with List II and select the *correct* answer using the codes given below :

List I

(Traditional Terms)

- (a) Telencephalon
- (b) Diencephalon
- (c) Mesencephalon
- (d) Metencephalon

List II

(Structures)

- (1) Cerebellum
- (2) Tectum
- (3) Cerebral cortex
- (4) Thalamus

Codes :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (1) (2) (3) (4)
- (B) (3) (4) (2) (1)
- (C) (4) (1) (2) (3)
- (D) (2) (3) (1) (4)

74. यादी I आणि यादी II मधील जोड्या लावा. खाली दिलेल्या संकेतांचा उपयोग करून बरोबर उत्तराची निवड करा :

यादी I

(पारंपरिक संज्ञा)

- (a) टेलेन्सेफेलॉन
- (b) डायएन्सेफेलॉन
- (c) मेसेन्सेफेलॉन
- (d) मेटेन्सेफेलॉन

यादी II

(संरचना)

- (1) प्रमस्तिष्क
- (2) छद्
- (3) प्रमस्तिष्क बाह्यक
- (4) चेताक्षेपक

सांकेतांक :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (1) (2) (3) (4)
- (B) (3) (4) (2) (1)
- (C) (4) (1) (2) (3)
- (D) (2) (3) (1) (4)

75. Match the following concepts with functions :

List I
(Concepts)

- (a) The trichromatic theory
- (b) The opponent-process theory
- (c) Retinal disparity
- (d) Convergence

List II
(Functions)

- (1) The slight difference in lateral separation between two object as seen by the left eye and right eye.
- (2) The turning inward of the eyes which occurs when they focus on a nearby object.
- (3) Second state of colour processing.
- (4) First level of processing which occurs in the retina of the eye.

Codes :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (1) (2) (3) (4)
- (B) (4) (3) (1) (2)
- (C) (2) (1) (4) (3)
- (D) (3) (4) (2) (1)

75. यादी I (संकल्पना) आणि यादी II (कार्ये) यामधील जोड्या लावा व पुढील संकेतांकाच्या आधारे उत्तर द्या :

यादी I
(संकल्पना)

- (a) त्रिकोणीय सिद्धांत
- (b) विरोधी-प्रक्रिया सिद्धांत
- (c) नेत्रपटल असमानता
- (d) अभिसरण

यादी II
(कार्ये)

- (1) दोन वस्तुमधील पार्श्व विलगीकरणातील किंचित फरक जो डाव्या आणि उजव्या डोळ्यांनी पाहिला जातो.
- (2) डोळे आतील बाजूस वळतात जेव्हा आपण जवळपास असणाऱ्या वस्तूवर लक्ष केंद्रित करतो.
- (3) रंग प्रक्रियेची दुसरी अवस्था.
- (4) प्रथम पातळीची प्रक्रिया जी डोळ्याच्या नेत्रपटलात घडते.

संकेतांक :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (1) (2) (3) (4)
- (B) (4) (3) (1) (2)
- (C) (2) (1) (4) (3)
- (D) (3) (4) (2) (1)

76. Match List I with List II and select the *correct* answer using the codes given below :

List I

(Theorists)

- (a) Jung
- (b) Adler
- (c) Horney
- (d) Erikson

List II

(Concepts)

- (1) Hypercompetitiveness
- (2) Epigenetic principle
- (3) Archetypes
- (4) Social interest

Codes :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (1) (3) (4) (2)
- (B) (2) (1) (3) (4)
- (C) (4) (3) (2) (1)
- (D) (3) (4) (1) (2)

76. यादी I आणि यादी II यामधील जोड्या लावा व पुढील संकेतांकाच्या आधारे उत्तर द्या :

यादी I

(सिद्धांतकार)

- (a) युंग
- (b) अँडलर
- (c) हॉर्नी
- (d) एरिकसन

यादी II

(संकल्पना)

- (1) अतिस्पर्धा
- (2) अधिजनन तत्त्व
- (3) आदिरूपे
- (4) सामाजिक अभिरुची

संकेतांक :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (1) (3) (4) (2)
- (B) (2) (1) (3) (4)
- (C) (4) (3) (2) (1)
- (D) (3) (4) (1) (2)

77. **Assertion (A) :** Collins and Quillian's network model found that people take longer to verify "A shark is an animal" than "A shark is a fish."

Reason (R) : According to hierarchically closer super-ordinate category are easy to recall than remote super-ordinate category.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true, but (R) is not the correct explanation of (A)
  - (B) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
  - (C) (A) is true, but (R) is false
  - (D) (A) is false, but (R) is true
78. Which model suggests that aggression is triggered by a wide range of input variables that influence arousal, affective stages and cognitions ?
- (A) General aggression model
  - (B) Drive model
  - (C) Frustration aggression model
  - (D) Provocation model

77. **विधान (A) :** कॉलिन्स आणि क्विलियन यांच्या नेटवर्क मॉडेलने "शार्क हे मासे आहे" पेक्षा "शार्क प्राणी आहे" हे सत्यापित करण्यासाठी अधिक वेळ लागतो.

कारण (R) : अधिश्रेणीनुसार जवळच्या सुपरऑर्डिनेट श्रेणीचे दूरच्या सुपरऑर्डिनेट श्रेणीपेक्षा स्मरण करणे सोपे आहे.

संकेतांक :

- (A) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत, परंतु (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही
  - (B) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत, आणि (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण आहे
  - (C) (A) हे बरोबर आहे, परंतु (R) हे चूक आहे
  - (D) (A) हे चूक आहे, परंतु (R) हे बरोबर आहे
78. विविध प्रकारची परिवर्त्य ज्यांचा परिणाम जागरण, भावनिक टप्पे व बोधनावर होतो, आक्रमकतेला कारणीभूत ठरतात, असे कोणते प्रतिरूप सांगते ?
- (A) सामान्य आक्रमकता प्रतिरूप
  - (B) प्रचोदना प्रतिरूप
  - (C) वैफल्य-आक्रमण प्रतिरूप
  - (D) चिथावणी प्रतिरूप

79. Match the following List I (Developmental Stages) with List II (Age)

List I

(Developmental Stages)

- (a) Early childhood
- (b) Middle childhood
- (c) Late adolescence
- (d) Adolescent

List II

(Age)

- (1) 12-18 years
- (2) 16-18 years
- (3) 5-12 years
- (4) 1-3 years

Codes :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (4) (3) (2) (1)
- (B) (3) (1) (4) (2)
- (C) (2) (4) (1) (3)
- (D) (1) (2) (3) (4)

80. Which is odd among the following for HIV ?

- (A) Use of same syringe
- (B) Blood transfusion
- (C) Sharing drinking water
- (D) Feeding mothers

79. यादी I (वैकासिक अवस्था) व यादी II (वय) जुळवून खाली दिलेल्या संकेतातील उत्तराचा योग्य पर्याय निवडा :

यादी I

(वैकासिक अवस्था)

- (a) पूर्व बाल्यावस्था
- (b) मध्य बाल्यावस्था
- (c) उत्तर कुमारावस्था
- (d) कुमारावस्था

यादी II

(वय)

- (1) 12-18 वर्ष
- (2) 16-18 वर्ष
- (3) 5-12 वर्ष
- (4) 1-3 वर्ष

संकेतांक :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (4) (3) (2) (1)
- (B) (3) (1) (4) (2)
- (C) (2) (4) (1) (3)
- (D) (1) (2) (3) (4)

80. एचआयव्ही साठी खालीलपैकी कोणते विषय आहे ?

- (A) सारख्याच इंजेक्शनचा उपयोग करणे
- (B) रक्त संक्रमण
- (C) पिण्याच्या पाण्याचे शेअर करणे
- (D) स्तनपान करणाऱ्या माता

81. Which among the following schools emphasized on Introspection as a method of study ? (A) Gestalt (B) Structuralism (C) Humanistic (D) Existential	81. अंतर्निरीक्षण ही अभ्यासपद्धत आहे असे खालीलपैकी कोणत्या विचारप्रवाहाने भर देऊन सांगितले ? (A) समाकृती (B) संरचनावाद (C) मानवतावादी (D) अस्तित्ववादी
82. Which of the following is a <i>correct</i> about assumption of homogeneity of variance in <i>t</i>-test ? (A) Sample variances of both groups are equal (B) Population variance is normally distributed (C) Sample variances are equal to population variances (D) Population variances of both groups are equal	82. टी-टेस्ट मधील विचलनाची एकसमानता गृहीतकाच्या बाबतीत पुढीलपैकी कोणते बरोबर आहे ? (A) दोन्ही गटांचे नमुना विचलन सारखे आहेत. (B) लोकसंख्या विचलन हे सामान्य वितरण वक्र संगत आहे. (C) नमुना विचलन आणि लोकसंख्या विचलन समान आहेत. (D) दोन्ही गटांचे लोकसंख्या विचलन सारखे आहेत.
83. When the rater knows student's standing on an aptitude test and he is asked to rate the student, then this is considered as an example of : (A) Cross validation (B) Criterion contamination (C) Criterion validity (D) Face validity	83. जेव्हा पदनिश्चयन करणाऱ्या व्यक्तीस विद्यार्थ्याचे अभिक्षमता चाचणीवरील स्थान माहित असते आणि त्याचवेळेस त्यांना विद्यार्थ्याचे अभिक्षमता पदनिश्चयन करायचे झाल्यास त्या प्रक्रियेला असे म्हणतात : (A) तिर्यक यथार्थीकरण (B) निकष प्रदूषीकरण (C) निकष यथार्थता (D) मुखवटा यथार्थता

84. Lumbar punctures can be used to diagnose :

- (1) Bacterial meningitis
- (2) Viral infections
- (3) Brain abcess and tumor
- (4) Multiple sclerosis
- (A) Only (1) and (2) are true
- (B) Only (2) and (3) are true
- (C) Only (2), (3) and (4) are true
- (D) Only (1), (2), (3) and (4) are true

85. Unmyelinated intervals on axons are called :

- (A) Myelin gap
- (B) Nodes of Ranvier
- (C) Schwann cells
- (D) Axonal void

86. The feeling of being aware of knowing something and being confident that will be remembered, but unable to retrieve the information at that point in time. This phenomenon is called .....

- (A) Suppression
- (B) Repression
- (C) Tip-of-tongue
- (D) Interference

84. कटिछेदाचा ह्या निदानासाठी वापर करतात :

- (1) बॅक्टीरियल मेनिंजायटिस
- (2) व्हायरल इन्फेक्शन्स
- (3) मेंदूत एबसेस् व ट्यूमर
- (4) मल्टिपल स्क्लेरोसिस
- (A) फक्त (1) आणि (2) बरोबर आहे
- (B) फक्त (2) आणि (3) बरोबर आहे
- (C) फक्त (2), (3) आणि (4) बरोबर आहे
- (D) फक्त (1), (2), (3) आणि (4) बरोबर आहे

85. अक्षतंतू वरील मायलिन नसलेल्या विभागांना असे संबोधतात :

- (A) मायलिन गॅप
- (B) नोड्स ऑफ रानव्हियर
- (C) श्वान पेशी
- (D) ऍक्झोनल व्हॉइड

86. काहीतरी माहिती असण्याची जाणीव असणे आणि ते आठवले जाईल याचा आत्मविश्वास असतो. परंतु त्याक्षणी ती माहिती पुनर्प्राप्त न करता येणे. या प्रत्ययास ..... असे म्हणतात.

- (A) सबोध दमण
- (B) अबोध दमण
- (C) टिप-ऑफ-टंग
- (D) व्यत्यय

87. Which of the following is *not* a property of language ?

- (A) Regularly structured
- (B) Generative, productive
- (C) Highly derivative
- (D) Dynamic

88. Choose the *correct* alternative from the following about Assertion and Reasoning ?

Assertion (A) : Trivialization is a method of managing dissonance

Reason (R) : Attributes and behaviours which are not important are thus not consistent.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true and (A) is the correct explanation.
- (B) (A) is true and (R) is false
- (C) (A) is false but (R) is true
- (D) Both (A) and (R) are false

87. पुढीलपैकी कोणते वैशिष्ट्य भाषेचे नाही ?

- (A) नियमितपणे संरचित
- (B) उत्पादनक्षम, उत्पादक
- (C) अत्यंत व्युत्पन्नता
- (D) गतिशील

88. क्षुद्रगोष्टी अथवा उपेक्षीयतेविषयी खालील पर्यायांपैकी अचूक पर्यायाची निवड करा :

विधान (A) : क्षुल्लक गोष्टी किंवा उपेक्षीयता ही एक विसंवादाचे व्यवस्थापन करण्याची पद्धती आहे.

कारण (R) : गुणविशेष आणि वर्तन हे महत्त्वाचे नाही, म्हणून ते सुसंगत नाही.

संकेतांक :

- (A) दोन्हीही (A) आणि (R) सत्य आहेत आणि (A) हे अचूक स्पष्टीकरण आहे
- (B) (A) हे सत्य आहे आणि (R) हे असत्य आहे
- (C) (A) हे असत्य आहे परंतु (R) हे सत्य आहे
- (D) (A) आणि (R) हे दोन्हीही असत्य आहेत

89. Somatic and visceral changes occur when an emotional stimulus is perceived is proposed by ..... theory.

- (A) Arousal
- (B) James-Lange
- (C) Schachter's self-attribution
- (D) Cannon-Bard

90. When distribution of income consumption or expenditure taken in relative terms with poverty, it is known as .....

- (A) Absolute poverty
- (B) Relative poverty
- (C) Low line of poverty
- (D) High line poverty

91. A person with moderate mental retardation has an IQ in the following range :

- (A) 70-90
- (B) 35-50
- (C) 60-70
- (D) 20-35

89. जेव्हा भावनिक उद्दिपकाचे संवेदन होते तेव्हा कायिक आणि आंतरिक बदल घडून येतात, असा ..... सिद्धांत प्रस्तावित आहे.

- (A) जागरण
- (B) जेम्स-लॅंग
- (C) शाक्टरचा स्व-विशेषता
- (D) कॅनन-बार्ड

90. दारिद्र्याबरोबरच्या सापेक्ष संज्ञेमध्ये जेव्हा उत्पन्नाचा उपभोग किंवा खर्च वितरण घेतला जातो तेव्हा ते ..... म्हणून ओळखले जाते.

- (A) निरपेक्ष दारिद्र्य
- (B) सापेक्ष दारिद्र्य
- (C) दारिद्र्याची निम्न रेषा
- (D) दारिद्र्याची उच्च रेषा

91. मॉडरेट मंदबुद्धी व्यक्तीचा बुद्धिगुणांक ह्या दरम्यान असतो :

- (A) 70-90
- (B) 35-50
- (C) 60-70
- (D) 20-35

92. The term psychoneuroimmunology is associated with which of the following ?

- (A) The relations between psychological factors, brain and immune system
- (B) The relations between lympho-neuro-endocrine
- (C) The relations between endorphins, sex hormones and growth hormone
- (D) The relations between serotonin and endorphins

93. According to Buddhist teachings 'NIRVANA' represents an escape from wheel of life and death, which is a doctrine carried over from :

- (A) Judaism
- (B) Hinduism
- (C) Sufism
- (D) Jainism

92. मनोमज्जातंतूप्रतिक्षमताशास्त्र ही संज्ञा खालीलपैकी कोणत्या गोष्टीशी साहचर्यीत आहे ?

- (A) मानसिक घटक, मेंदू आणि प्रतिक्षमता-पद्धतीमधील संबंध
- (B) लसिका-मज्जातंतू-अंतःस्रावीमधील संबंध
- (C) एंडॉर्फिन, लिंग ग्रंथिरस आणि वृद्धी ग्रंथिरसमधील संबंध
- (D) सेरोटोनिन आणि एंडॉर्फिनमधील संबंध

93. बौद्ध शिकवणीनुसार, 'निर्वाण' म्हणजे मृत्यू आणि जीवनचक्रापासून सुटका, ही तत्त्वप्रणाली कोणापासून घेतली गेली ?

- (A) यहुदी धर्म
- (B) हिंदू धर्म
- (C) सुफीवाद
- (D) जैनधर्म

94. WAIS-IV (India) is mainly characterized by the following index/indices :

- (I) Full scale IQ
- (II) Verbal Intelligence Quotient
- (III) Performance Reasoning Index
- (A) (I) only
- (B) (II) only
- (C) (I) and (II) only
- (D) (I) and (III) only

95. Which of the following alternatives is correct for the Assertion and Reasoning statements ?

Assertion (A) : DIQs as measure of intelligence are preferred over IQs.

Reason (R) : To overcome the decimal fractions in IQ values DIQs are used.

Codes :

- (A) (A) is true and (R) is also true, but (R) is not the correct reason of (A)
- (B) (A) is true and (R) is also true, and (R) is the correct reason of (A).
- (C) (A) is false and (R) is true
- (D) (A) is true and (R) is false

94. WAIS-IV (India) ह्या चाचणीचे खालीलपैकी कोणते निर्देशांक ही वैशिष्ट्ये आहेत ?

- (I) पूर्ण-चाचणी IQ
- (II) शाब्दिक बुद्धिमत्ता गुणांक
- (III) कृती तार्किकक्षमता गुणांक
- (A) फक्त (I)
- (B) फक्त (II)
- (C) (I) आणि (II) फक्त
- (D) (I) आणि (III) फक्त

95. विधान (A) आणि कारण (R) या विधानांसंदर्भात पुढीलपैकी कोणता पर्याय योग्य आहे ?

विधान (A) : बुद्धिमत्तेचे मापक म्हणून DIQ ला IQच्या तुलनेत पसंती दिली जाते.

कारण (R) : IQ या गुणांकातील दशांश अपूर्णाक टाळण्यासाठी DIQ चा वापर केला जातो.

संकेतांक :

- (A) (A) सत्य आहे आणि (R) ही सत्य आहे, परंतु (R) हे (A) चे योग्य कारण नाही
- (B) (A) सत्य आहे आणि (R) ही सत्य आहे, आणि (R) हे (A) चे योग्य कारण आहे
- (C) (A) असत्य आहे आणि (R) सत्य आहे
- (D) (A) सत्य आहे आणि (R) असत्य आहे

96. Match List I with List II and select the *correct* answer using the codes given below :

List I

(Brain area)

- (a) Broca area
- (b) Wernicke area
- (c) PFC
- (d) Primary motor cortex

List II

(Function)

- (1) Non-reflexive movement
- (2) Speech production
- (3) Planning and organization
- (4) Speech comprehension

Codes :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (2) (4) (3) (1)
- (B) (1) (4) (3) (2)
- (C) (3) (1) (4) (2)
- (D) (4) (2) (1) (3)

97. Good recall of items of the beginning of the list is referred to as the .....

- (A) Recency effect
- (B) Primacy effect
- (C) Primary recall
- (D) Recognition

96. यादी I आणि यादी II मधील जोड्या लावा, खाली दिलेल्या संकेतांकाचा उपयोग करून बरोबर उत्तराची निवड करा :

यादी I

(मेंदूचा विभाग)

- (a) ब्रोका विभाग
- (b) वर्निके विभाग
- (c) पी.एफ्.सी.
- (d) प्राथमिक कारक बाह्यक

यादी II

(कार्य)

- (1) प्रतिक्रियाव्यतिरिक्त हालचाल
- (2) वाचा सर्जन/निर्माण
- (3) संयोजना व संघटन
- (4) वाचा आकलन

संकेतांक :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (2) (4) (3) (1)
- (B) (1) (4) (3) (2)
- (C) (3) (1) (4) (2)
- (D) (4) (2) (1) (3)

97. यादी अध्ययनाच्या सुरुवातीला शब्दांचे प्रत्याभिज्ञान चांगले असते, तेव्हा त्यास ..... असे म्हणतात.

- (A) आरंभ परिणाम
- (B) अंत परिणाम
- (C) प्राथमिक प्रत्यावहन
- (D) प्रत्याभिज्ञान

98. Spearman introduced the concept of *g* and *s* factors to reason with which of the following observations ?

- (A) Heredity accounts for a significant proportion of variance in the intellectual ability
- (B) Raw scores on intelligence tests tend to increase with age
- (C) Rearranging the order of the tests along the edge of the matrix he always could get what he called a "hierarchy"
- (D) Crystallized intelligence is immune to aging effects whereas fluid intelligence displays greater in stability

99. Wallas' Four Stage account of creative thinking consists of which of the following ?

- (A) Inspiration, Research, Incubation, Confirmation
- (B) Preparation, Inspiration, Incubation, Verification
- (C) Preparation, Incubation, Inspiration, Verification
- (D) Inspiration, Verification, Incubation, Confirmation

98. खालीलपैकी कोणत्या निरीक्षणासह स्पिरमनने जी आणि एस घटकांची संकल्पना सादर केली ?

- (A) बौद्धिक क्षमतेमध्ये आनुवंशिकतेचे प्रमाण मोठ्या प्रमाणावर होते.
- (B) बुद्धिमत्ता चाचण्यांवरील कच्चा प्राप्तांक वयानुसार वाढतो.
- (C) चाचण्यांच्या क्रमाने पुनर्संचयित केल्यास मॅट्रिक्सच्या कडेला तो ज्याला "पदानुक्रम" म्हणतो ते मिळते.
- (D) क्रिस्टलाइज्ड बुद्धिमत्ता वयस्कर प्रभावापासून मुक्त आहे तर द्रव बुद्धिमत्ता अधिक अस्थिरता प्रदर्शित करते.

99. वॉलस सर्जनशील विचारांच्या चार चरणात खालीलपैकी कशाचा समावेश आहे ?

- (A) प्रेरणा, संशोधन, अंतपोषण, पुष्टीकरण
- (B) तयारी, प्रेरणा, उष्मायन, पडताळणी
- (C) तयारी, अंतपोषण, प्रेरणा, पडताळणी
- (D) प्रेरणा, सत्यापन, अंतपोषण, पुष्टीकरण

100. Match List I with List II and select the *correct* answer using the codes given below :

List I

(Concepts)

- (a) Cognitive and physiological aspects of behaviour
- (b) Emotional stimulus visceral and skeletal muscle changes
- (c) Stimuli, subcortical systems and emotional experience
- (d) Innate neural programme and primary affect.

List II

(Theorists)

- (1) Silvan Tomkin
- (2) Cannon
- (3) James and Lange
- (4) Schachter and Singer

Codes :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (2) (1) (3) (4)
- (B) (4) (3) (2) (1)
- (C) (3) (4) (1) (2)
- (D) (1) (2) (4) (3)

100. यादी I आणि यादी II यामधील जोड्या लावा व पुढील संकेतांकाच्या आधारे उत्तर द्या :

यादी I

(संकल्पना)

- (a) भावनेचे बोधनिक आणि शारीरिक घटक
- (b) भावनिक उद्दिपक, आंतरांग आणि कंकाल स्नायू
- (c) उत्तेजके, उपप्रमस्तिक पद्धती आणि भावनिक अनुभव
- (d) उपजत चेतनी कार्यक्रम आणि प्राथमिक भावविकार.

यादी II

(संकल्पना)

- (1) सिल्वन टॉमकिन
- (2) कॅनन
- (3) जेम्स आणि लेंज
- (4) शाक्टर आणि सिंगर

संकेतांक :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (2) (1) (3) (4)
- (B) (4) (3) (2) (1)
- (C) (3) (4) (1) (2)
- (D) (1) (2) (4) (3)

JUN - 13220/II—D

ROUGH WORK